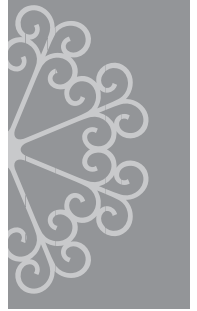

בית מדרש

פרשת קרח תשפ"א

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	8:15
Brooklyn, NY	8:08
Chicago, IL	8:05
Houston, Texas	8:04
Johannesburg, S. Africa	5:04
Lakewood/Deal, NJ	8:08
London, UK	9:02
Los Angeles, CA	7:46
Manchester, UK	9:22
Monsey, NY	8:10
Montreal, Quebec	8:25
Passaic, NJ	8:10
Toronto, Ontario	8:41
Yerushalayim	7:09
Zurich, Switzerland	9:04

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

קרח

מעלין בקודש ואין מורדין

מנחות צ"ט מעלין בקודש ואין מורדין. ומגן דאין מורדין דאמר קרא ויקם את המשכן וכו' ויקם את עמודיו, ועל רש"י מודיעים בלשון ויקם, א"נ שלא סייעוהו אחרים, א"נ דלא הוריד היריעה ביתיים. ומגן דמעלין דאמר קרא את מחותנת החטאים וכו' ועשו אותם צפוי למזבח, מעיקרא תשימש מזבח ועכשיו גופו של מזבח.

והנה לענין הלכה נחלקו בזה, דעת ר"ן ובעה"מ בשם ר' אפרים דדוקא מעלין ודעת רש"י וטור ור' יונה דרק אין מורדין. וכן בשו"ע א"ח קל"ג ד' מחלוקת אי שרי לקנות קדושה אחרת כיוצא בה.

וע' ט"א מגילה כ"ה דלשני השיטות קשה, דלפי ר"ן ור' אפרים דוקא מעלין א"כ אמאי בעי קרא שאין מורדין, ולפי רש"י וטור דבא מת הדין רק אין מורדין א"כ אמאי בעי קרא דמעלין.

וכתב ט"א דלפי ר"ן דין דוקא מעלין הוא רק במכירה ראשונה ואח"כ כבר אין דין אלא שאין מורדין. ולפי רש"י כתב דהדין רק אין מורדין, והר"א דכמו דאין מורדין אין משנין כלל, וקמ"ל קרא דמעלין דשרי, ולא אסרה תורה אלא מורדין.

ומה שכתב הט"א לפי הר"ן רק במכירה ראשונה, ע' ס"ז מנחת ירושלים עמ' קס"ח מר' בניגין דלא הבין טעמו, ולכן מפרש ל"מ לכתוד לה ודיעבד דכברי מר"א ק"ג, דלפני שמכר לא ימכור אבל אחר שמכר מותר כבר לקנות שוה לו וצ"ע.

וע' קהלת יעקב בהנתיבות על א"ח קל"ג דלא ניחא ליה בזה, וחי דש דאם ראוי לקדושה דמעיקרא חייב מעלין, ואם אין ראוי מעלין אז הדין רק אין מורדין. ומיישב שם אמאי בעי ב' פסוקים.

וע' מנחות ל"ב בס"ת שבלה אין עושין מזוזה כי מוריד, אבל עושין ממנו תפלין וכמ"ש הנוב"י. ולכא' תיקשי מכאן על הר"ן. אך לפי הנתיבות מיושב כיון שבלה ודאי אין דין מעלין.

(וידוע מה שכתב הט"א ק"ד ז' דעדיף להוריד מליתן בגניזה, ובט"ז הביא ראייה ממגילה ל"ו ע"ב מטפחות ספרים שבלו עושין אותן תכ ריכין למת וזו היא גניזתן. ובפמ"ג וחכמ"ש חולקים, ולדבריהם ל"ל דשאני התם דזו היא גניזתן בלא"ה, וזה כוונת המשנה. ועיולי לפי ח"ס ח"ו י' דמת מצוה הוי כמו ס"ת ולא נחשב הורדה.

ובבכור שור מגילה ל"ו הביא ג' ראיות נגד הט"ז, מבגדי כה"ג, ומא בני מזבח, ומרמב"ם סופ"ז מסנה'. ובנוב"י י"ד קע"ד הק' ממנחות ל"ב ע"א הנ"ל ס"ת שבלה אין עושין ממנו מזוזות.

וע' מחנה חיים סי' א' מה שת"ל בזה דשאני ס"ת שהוא קדושה ממש. וכ"כ אר"ש פ"ה ממזוזה. וכ"כ חס"ל א"ח י"ג ובית שערים א"ח ס"ה. והכ ונה כמ"ש א"מ י"ד ח"ד מ"ב וכן אבני נור י"ד שעלו ל"ב כי קדושת תשמיש רק משום תשמיש ואם אינו תשמיש אין לו הקדושה.

וע' שעה"צ ק"ד כ"ג להחמיר נגד הט"ז, וע' ח"י קס"ב ומהרש"ם ח"ב קל"ב ור"ד ל"ז לסמוך על הט"ז.

ובעיקר דין אין מורדין ע' פ"ג מגילה כ"ה שהוא מה"ת וכ"כ פמ"ג מ"ב? מ"ז א' והאלף ק"ך שלמה א"ח ע"ז; אולם הפמ"ג ק"ד מ"ז א' כתב דהוא דרבנן וכ"כ ראש יוסף מגילה ל"ו ע"ב וע' ישוע"י ק"ד ב'.

הערת ותגובת בלשה"ק ואנגליית יתקבלו ברצון במייל bishvillehalacha@themir.org

דברי הוזהרו

ויקה קרח בן יצהר בן קהת בן לוי (טז,א)

מה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור. אמר קרח, אחי אבא ארבעה היו, שנאמר (שמות ו, יח) ובני קהת וגו', עמרם הבכור נטלו שני בניו גדולה, אחד מלך ואחד כהן גדול, מי ראוי ליטול את השניה, לא אני שאני בן יצהר שהוא שני לעמרם, והוא מינה נשיא את בן אחיו הקטן מכולם, הריני חולק עליו ומבטל את דבריו וגו' (רש"י ד"ה ודתן ואבירם).

שואל מורנו הגאון רבי אליהו ברוך פינ' קל זצוק"ל: מבואר שסיבת קנאתו של קרח הייתה על שמינה משה את אליצפן לנשיא, אך

הסכים הוא על שנטל אהרן, בן עמרם הבכור, את הכהונה. א"כ מדוע בסופו של דבר נחלק קורח גם על הכהונה, כמ"ש "המעט מכם כי הבדיל אלקי ישראל אתכם מעדת ישראל וכו' ובקשתם גם כהונה"?

ותירץ: אמנם עיקר קנאתו של קורח הייתה על מינוי אליצפן לנשיא ועל זה קם לחלוק על משה. אלא שאחר שנכנסה מידת הקנאה בלבו והביאה אותו לידי המחלוקת, מכאן והלאה התעוורו עיניו מלראות טוב ודבק במחלוקת גם בשאר דברים.

ע"ז התעורר לחלוק גם על הכהונה, אע"פ שמתחילה הודה בכך שמגיעה היא לאהרן בכורו של עמרם בכור לוי.

זו טיבה של המחלוקת, כאשר נכנס האדם לתוכה שוב אינו מבחין בין רע לטוב ובין צדיק לרשע, וחולק גם על דברים שאפילו לשיטתו אינם שייכים למחלוקת.

דברי הוזהרו

בזכות האחדות

שנת תש"א. שלטונות יפן הח' ליטו להצטרף למלחמה העולמית. אלפי פליטים יהודים נתיני "מדינות אויב" השוהים בקובה שביפן נחש' ביים כ"מסוכנים" ליפן והשלטונות מנסים כל דרך להצר את צעדיהם.

עקב כך גובר זרם הבקשות לה' גירה ל"מדינות החופש", אולם כל מדינות אלו נועלות את שעריהן. רק אחד מכל עשרה מבקשים מקבל אשרת כני' סה למדינה אחרת.

גם מעטים מבני הישיבה קיבלו "אשרה אל החופש". שני אחים קיבלו אשרה לארה"ב, 41 בחורים זכו באשרה לקנדה ועוד מספר בחורים זכו באשרה לפרגוואי שבדרום אמ' ריקה. אולם, רוב תלמידי הישיבה נאלצו לה' שאר כנוף אחד בישיבה ביפן.

משהתברר הדבר ל"זוכי האשרות", בחרו כולם פה אחד שלא לעזוב את הישיבה. הר

צון להשאר בתוך "משפחת מיר" ספונים באהלה של תורה גרם להם לבחור בהמשך את חיי הסבל והנדודים לעבר הלא נודע, תחת האפשרות להגיע לחוף מבטחים בא' רצות החופש.

באופן דומה נהגו "אבות המשפחה" רבני הישיבה. מרן המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל קיבל סרטיפיקט לארץ יר' ראל עוד קודם לכן, בעת ששהתה הישיבה בקידאן שבליטא. המשגיח זצ"ל דחה מיד את האפשרות הזו ובחר להישאר עם בניו תלמידי הישיבה בשנות נדודיהם.

כך נהג גם מרן רה"י הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל שקיבל אשרה לארה"ב, וראשי ועד ההצלה דחקו בו להצטרף אליהם למאמצים לקבל אשרות עבור כל בני הישי' בה, ואף הקונסול האמריקאי עצמו פנה אליו בבקשה לנצל את האשרה עבורו ועבור בני משפחתו. אולם מרן זצ"ל סירב ובחר לעבור את מסע הסבל והנדודים עם בניו-תלמידיו.

בקש שלום ורדפהו

התחילו לשחק וכו'.

למדנו שהדרך שמצא קורח להשפיע על מאתיים וחמישים אנשי עדתו, ובתוכם היו ראשי סנהדראות, היא ע"י שהתחבר איתם בסעודה עד שהחניפו לו ואז בא עליהם בדברי ליצנות, וע"י הליצנות הצטרפו מאתיים וחמישים איש הללו למחלוקת.

ובילקוט (פרשת שלח רמז תש"ג): חד"א וימצאו איש מקושש עצים. א"ל הקב"ה למשה חלל זה את השבת, אמר לפניו רבש"ע אתה יודע בכל יום תפילין בראשו ובזרועו ורואה אותם וחוזר בו, עכשיו שאין עליו תפילין חלל זה השבת. אמר לו הקב"ה למשה צא וברור להם דבר שינהגו בו בשבת ובימים טובים שנא' ועשו להם ציצית לדורתם, אין לדורתם אלא לדור תם. ואין תם אלא יעקב שנאמר ויעקב איש תם, תם מגזל, תם מגילוי עריות, תם משפיכות דמים.

ועוד בילקוט שם: ת"ר חביבין ישראל שחבבן הקב"ה במצוות, תפילין בראשיהן ותפילין בזרועותיהן וציצית בבגדיהם ומזוזה בפתחיהן, וכו'.

רבי אליעזר בן יעקב אומר כל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו ומזוזה בפתחו וציצית בבגדו - הכל בחזק שלא יחטא, שנא' והחוט המשולש לא במהרה ינתק, וכו'.

ובהמשך המדרש שם: מעשה באדם אחד שהי' זהיר במצות ציצית שמע שיש זונה אחת בכרכי היום שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה. שגר לה ארבע מאות זהובים וקבעה לו זמן. כשהגיע זמנו בא וישב לו

על מאתיים וחמישים איש שישתתפו אתו במחלוקת עם משה ואהרן, כתב הרמב"ן: והנכון בדרש שכעס על נשיאותו של אליצפן, וקאי גם באהרן כמו שנאמר ובקשתם גם כהונה וכו', והנה ישראל בהיותם במדבר סיני לא אירע להם שום רעה וכו', ואילו היה אדם מורד במשה בזמן ההוא היו העם סוקלים אותו, ולכן סבל קורח גדולת אהרן וסבלו הבכורים מעלת הלויים וכל מעשיו של משה. אבל בבואם אל מדבר פארן ונשרפו באש תבערה ומתו בקברות התאוה רבים וכאשר חטאו במרגלים לא התפלל משה עליהם ולא בטלה הגזרה מהם ומתו נשיאי כל השבטים במגפה לפני ה' ונגזר על כל העם שיתמו במדבר ושם ימותו, אז הי' נפש כל העם מרה ואז מצא קרח מקום לחלוק על משה וחשב כי ישמעו אליו העם.

מתוך קנאתו של קרח, חיפש הוא את הזמן שנפשם של בני ישראל תהיה מרה כדי שיוכל להשפיע עליהם לחלוק על משה ואהרן.

ואיך השפיע עליהם? אומרת הגמ' (סנהדרין נב.): ומאי בנפשותם, שנתחייבו שריפה על עסקי נפשותם, כדריש לקיש דאמר ריש לקיש מאי דכתיב (תהלים לה, טז) בחנפי לעגי מעוג חרק עלי שנימו, בשביל חנופה שהחניפו לקרח על עסקי לגימה חרק עליהן שר של גיהנם שניו.

וברש"י הוסיף לבאר: מה עשה, עמד וכנס ר"ג ראשי סנהדראות וכו' והלבישן טליתות שכולה תכלת ובאו לפני משה, א"ל טלית שכולה תכלת חייבת בציצית? א"ל חייבת,

איתא במשנה אבות ד, כא: ר"א הקפר אומר הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם.

ופירש רש"י: הקנאה - שיש לו לאדם על חבירו כדכתיב ורקב עצמות קנאה (משלי יד, ל), והתאוה - שמתאוה ממון הרבה שנאמר "אוהב כסף לא ישבע כסף" (קוהלת ה, ט), והכבוד - שהרבנות מקברת את בעליה. וי"א הקנאה שראו מלאכי השרת שעשו לאדם הראשון שהיו צולין לו בשר וגו' וראו כבודו ונתקנאו בו. וכו' וי"א הקנאה שקנא קרח במשה ואהרן. והתאוה שהתאוה גיחזי לקחת מנעמן, והכבוד מירבעם שאמר אם יעלו וגו'.

הרי שהקנאה היא שהביאה את קורח לחלוק על משה ואהרן, וכן מבואר בדברי רש"י: ויקח קורח - לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה. ד"א משך ראשי סנהדראות בדברים. ודתן ואבירם, בשביל שהי' שבט ראובן שרוי תימנה שכן לקחה, ובניו נשתתפו עם קרח במחלוקתו, אוי לרשע ואוי לשכינו. ומה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור, אמר קרח, אחי אבא ארבעה היו, שנאמר ובני קהת וגו' (שמות ו, יח), עמרם הבכור נטלו שני בניו גדולה, אחד מלך ואחד כהן גדול, מי ראוי ליטול את השניה, לא אני, שאני בן יצהר שהוא שני לעמרם, והוא מנה נשיא את בן אחיו הקטן מכולם, הריני חולק עליו ומבטל את דבריו. ובביאור הדבר איך הצליח קרח להשפיע

הכל כי היה אותו הבית של תבן, כך דואג ואחיתופל לא היו בהן מצות מתחלה, אע"פ שנעשו בני תורה היו כתחלתן, הוי "כי רעות במגורם בקרבם".

ד"א מדבר במשה כי לא אויב, אלא קרח שהוא משלי יחרפני. אשר יחדיו נמתיק סוד-אהרן וקרח שניהם שוין, בבית אלקים נהלך ברגש- זה שוחט וזה זורק ומקריב. ישיא מות עלימו- שהביא את המיתה עליו וירדו הם וכל אשר להם שאולה.

למדנו שע"י הקנאה והתאוה הגיע קורח לחלוק על משה ואהרן, ואח"כ משך אחריו את עדתו ע"י ליצנות. אך אילו היו שומעים בקולו של משה שאמר להם "רב לכם בני לוי", דהיינו שלא יתאוו למה שלא מגיע להם, לא היו מתים.

וכדברי הגמ' (סוטה ט): תנו רבנן סוטה נתנה עיניה במי שאינו ראוי לה מה שביקשה לא ניתן לה ומה שבידה נטלוהו ממנה שכל הנותן עיניו במה שאינו שלו מה שמבקש אין נותנין לו ומה שבידו נוטלין הימנו וכו', וכן מצינו בקין וקרח ובלעם ודואג ואחיתופל וגחזי ואבשלום ואדוניהו ועוזיהו והמן שנתנו עיניהם במה שאינו ראוי להם מה שביקשו לא ניתן להם ומה שבידם נטלוהו מהם:

למדנו שכשאדם אינו מסתפק במה שהקב"ה נתן לו וחומד את של חבירו מפסיד הוא גם את של עצמו.

ומכאן ניקח מוסר להיזהר מלשבת במושב לצים ובמקום של קנאה ונרגנות, משום שזה משפיע על האדם ועלול עי"ז לאבד גם את מה שיש לו. אלא צריך האדם לדבוק במה שאמר דוד המלך: מי-האיש, החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה, סור מרע, ועשה-טוב בקש שלום ורודפהו.

ואבירם זכה להציל ארבעה צדיקים מדינה של גיהנם: שלשה בני קרח ואון בן פלת. ומה זכות היה בידן של בני קרח שינצלו? שבשעה שהיו יושבין אצל קרח אביהן רואין את משה וכובשין את פניהן בקרקע, אמרו: אם נעמוד מפני משה רבינו נוהגין בזיון באבינו וכבר נצטוינו על כבוד אב ואם, ואם לא נעמוד, כבר כתיב: מפני שיבה תקום, מוטב שנעמוד מפני משה רבינו, אע"פ שאנו נוהגין בזיון באבינו. באותה שעה הרחישו את לבם בתשובה, עליהם אמר דוד: רחש לבי דבר טוב.

עוד בילקוט: אמר רב און בן פלת אשתו הצילתו, אמרה ליה מאי נפקא לך מינה, אי מר רבה אנת תלמידא ואי מר רבה אנת תלמידא. וע"ז נאמר חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און, ואולת בידיה תהרסנו זו אשתו של קרח.

במדרש רבה (במדבר יח, יז) "ויקה" שלקחו לבו (תהלים נה, יג): "כי לא אויב יחרפני ואשא לא משנאי עלי הגדיל ואסתר ממנו" זה דואג ואחיתופל שהיו מחרפין אותו לא היו שונאי והיו מחרפין אותו ולא קוראין אותו בשמי אלא "מדוע לא בא בן ישי" "ראיתי את בן ישי" "הנה ראיתי בן ישי" הוי "כי לא אויב יחרפני ואשא". "ואתה אנוש כערכי אלופי" שהיה אדם גדול בתורה "ומיודעי" שהיה נושא ונותן בהלכה. "אשר יחדו נמתיק סוד" מהו "בבית אלהים נהלך ברגש" כדתנן הפר היה קרב בכ"ד כדי שיהא הרוגש מרגיש שנאמר "בבית אלהים נהלך ברגש". "ישיא מות עלימו" א"ר אלעזר עצת מינות היה בהן למה היו דומין לבית שהוא מלא תבן והיה בבית חורין והיה התבן נכנס בהם לאחר ימים התחיל אותו התבן שהיה בתוך אותו החורין יוצא, ידעו

בפתח ביתה, וכו'. באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו, נשמתו וישב לו על גבי קרקע, וכו'.

הרי שע"י שמסובב האדם במצוות ציצית תפילין ומזוזה ניצל הוא מן החטא. אך את קרח המצוות הללו לא הצילו וצ"ב מדוע.

עוד בילקוט: זש"ה אשרי האיש. ובמושב לצים לא ישב, זה קורח שהי' מתלוצץ על משה ואהרן במצות ציצית וע"כ לא זכה שמצות ציצית טיטפוח על פניו שלא יחטא, שנאמר אם ללצים הוא וכו' ומשה הולך לפיסן שמעו נא בני לוי. וישלח משה לקרא לדתן ואבירם, ויאמרו לא נעלה. ויקם משה וילך אל דתן ואבירם.

למדנו שבגלל הליצנות של קרח המצוות לא הצילוהו מן המחלוקת.

ובילקוט רמז תשנ"א איתא: ויקם משה וילך אל דתן ואבירם - מכאן שאין מחזיקין במחלוקת. דאמר רב: כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו, שנאמר: ולא יהיה כקרח וכעדתו.

ועוד איתא שם שנו רבותינו ארבעה נקראו רשעים: הפושט יד על חברו להכותו, אף על פי שלא הכהו נקרא רשע, שנאמר: ויאמר לרשע למה תכה רעך - הכית לא נאמר אלא תכה. והלוה ואינו משלם, שנאמר: לזה רשע ולא ישלם. ומי שיש בו עזות פנים ואינו מתבייש ממי שגדול ממנו, שנאמר: העז איש רשע בפניו. ומי שהוא בעל מחלוקת, שנאמר: סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים, ושניהם היו בדתן ואבירם - עזות פנים ומחלוקת.

ובילקוט רמז תשנ"ב איתא: לא נעלה - לא נבוא אין כתיב כאן, אמרו לו: הרי אנו מעמידין דברינו ואין אנו עולים מדינה של גיהנם. ולפי שהלך משה לפתחו של דתן

The Springboard for All Greatness

Harav Hagaon Yosef Elefant shlita

In this week's *parashah*, which discusses the *machlokes* of Korach *va'adaso* with Moshe Rabbeinu, there's a side incident that seems a bit trivial but is actually very telling. We know that of Korach's whole assembly, his own sons did *teshuvah* at the end. Chazal describe that the *bonei Korach* were already in the pit, and at the last second they had a *hirhur teshuvah* and they were saved.

What prompted them to do *teshuvah*? The Midrash, in this week's *parashah*, explains that after Dasan and Aviram said *לא נַעֲלָה* — we're not going to Moshe Rabbeinu, Moshe Rabbeinu lowered himself and came to see them. Upon seeing this, the *bonei Korach* said to themselves, "Our father is busy saying that Moshe Rabbeinu is a *baal gaavah*, and all he wants is power and control, but we see that he's *mevater* on his *kavod* and he's prepared to come down to try to placate Dasan and Aviram." This spurred them to say, "Wait a minute — something's wrong with our father's whole narrative. Moshe Rabbeinu is a true *anav!*"

That is what prompted their *teshuvah*.

Moshe Rabbeinu's humility in lowering himself to go to Dasan and Aviram to placate them and not being *makpid* is not a side point about him, but a central point.

At the end of Parashas Behaaloscha, in middle of the Torah's account of the tragic incident with Miriam and Aharon, Hakadosh Baruch Hu tells Aharon that Moshe is the greatest *anav*: *וְהָאִישׁ מִשָּׁה עָנּוּ מְאֹד מִכָּל הָאָדָם*. There's something very interesting about the placement of this *passuk*, as we will explain.

The *sefarim* explain that Moshe Rabbeinu was *mevater* himself by attributing everything to Hakadosh Baruch Hu, and that is what *anavah* is. *Anavah* is not something *bein adam l'chaveiro*, but is, rather, *bein adam laMakom*, as the Gemara (*Sotah 5b*) teaches regarding a *baal gaavah*: *אֵין אָנִי וְהוּא יְכוּלִים לְדוֹר בְּעוֹלָם*.

A *baal gaavah* attributes all his *maalos* to himself, whereas an *anav* recognizes that he has *maalos* and *kochos*, but he attributes them all to Hakadosh Baruch Hu.

The *Meshech Chochmah*, in Parashas Shemos, says that Moshe Rabbeinu's supreme *anavah* was a sign of his constant *dveikus* in Hakadosh Baruch Hu, because the moment a person's mind wanders away from awareness of Hashem, he automatically sinks into himself. The fact that Moshe Rabbeinu was the *anav mikol Adam* indicated that he was the most *davuk* in Hakadosh Baruch Hu of any human being, and his mind never wandered away from Hashem. That's what kept him in his state of *anavah*.

Accordingly, say the *sefarim*, Moshe Rabbeinu's *zechus* to receive the Torah, and his unsurpassed level of *nevuah*, were all the result of his *anavah* and total, constant *hisbatlus* to Hakadosh Baruch Hu. That explains why all the other *nevi'im* prophesied with unclear vision — *בְּאִסְפְּרִיָּא שְׂאִינָה* — while Moshe Rabbeinu's prophetic vision was absolutely clear, like looking through a clear glass, because there was no "*zich*" in the way. Nothing was his own; he knew that everything he had was from Hakadosh Baruch Hu.

R' Chaim Volozhiner, in *Ruach Chaim* at the beginning of *Pirkei Avos*, says that Moshe Rabbeinu's *anavah* was the cause of his being the one to receive the Torah — so much so, that if someone else in history would achieve as much *anavah* as Moshe Rabbeinu, that person would be *mekabel Torah b'shleimus*.

Why Mention it Now?

If Moshe Rabbeinu's *anavah* made him a suitable vehicle for receiving the Torah, then why would the Torah mention the critically important fact that he was the *anav mikol adam* — the only description in the Torah of this *maalah* — specifically in middle of the story of Aharon and Miriam denigrating him? Why not mention it in the context of Moshe Rabbeinu bringing down the Torah?

The answer can be found in the Rambam, at the end of *Hilchos Tumas Tzaraas*. The Rambam discusses the sin of Miriam, who spoke badly of Moshe, and he notes that her offense was relatively minimal, considering that she was his older sister, who was *moser nefesh* for him, and her intention was

for his benefit. Her only mistake was to equate him with other *nevi'im*. The Rambam adds that in any case, Moshe Rabbeinu was not *makpid* about what she said, as the Torah states that he was *anav mikol adam*.

The Rambam is telling us something fascinating: that Moshe Rabbeinu's *anavah* was the reason he wasn't *makpid*. Presumably, the Rambam derives this from the Gemara (*Shabbos* 35) that states that a person should always be an *anav* like Hillel and not a *kapdan* like Shammai, which implies that *anavah* and *kapdanus* as polar opposites.

In what way are these two attributes opposites?

Kapdanus means that a person is concerned with his own *kavod* (or perceived lack thereof), or their own opinion, or their own "zich," while *anavah* means that a person has nothing of his own, so he has nothing to be *makpid* about. There's no "me," no "I think" or "I say."

Unfortunately, many people walk around with *k'peidos*. Some people go as far as to declare that they are *makpid* in this world *and* in the next. I always wonder whether they really think that in the next world, when they're basking in the radiance of the Shechinah, if they're going to carry their *k'peidos* with them. In any event, the Rambam is teaching us a remarkable thing: that the reason the Torah stresses Moshe's *anavah* in the middle of the story of Aharon and Miriam is to explain that although Miriam spoke negatively about Moshe, he bore no resentment toward her because of his *anavah*. Since he didn't feel that he owned anything, there was nothing for him to be *makpid* about.

Miriam's only mistake, says the Rambam, was to equate Moshe Rabbeinu to all other *nevi'im*. When a person hears that someone else considers him just a regular person, and not as great as he thinks he is, then he is typically filled with indignation: "What do you mean? How can you say that?" But because Moshe was such an *anav*, not owning any of his *gadlus* and not attributing it to himself, it made no difference to him if Miriam was mistaken about his true level. By mentioning that Moshe was the *anav mikol adam* in the context of this incident, the Torah is stressing that his *anavah* was the reason he was not *makpid*.

Moshe Rabbeinu's *anavah* and total *hisbatlus* to Hakadosh Baruch Hu enabled him to receive the Torah, brought him to the level of *אֵל* *פָּה* *אֲדָרָה* *בּו*, and earned him *הַמְאִירָה* — yet the Torah left us to figure that all out. If not for the Maharal, the Sfas Emes, R' Yerucham, and R' Chaim Volozhiner, we wouldn't know that this is what earned him those levels. But Moshe Rabbeinu's ability not to be *makpid* on his own *kavod* due to his *anavah* is expressed openly in the Torah.

This teaches us just how critical it is not to live with *kpeidos* and not to be busy with "zich."

The Sun Isn't Threatened

We find a similar idea reflected in last week's *parashah*, when Eldad and Meidad were prophesying. Yehoshua's response was: *אֲדַנִּי מִשָּׁה כָּלָאִם*, to which Moshe answered: *וְיָמִי יִתְּנוּ כָּל עַם ה' נְבִיאִים* — "Let everyone be a *navi*! What does it bother me that there's competition, so to speak? I don't own the *nevuah*!"

R' Chaim Volozhiner makes an incredible statement in *Ruach Chaim*, at the beginning of *Pirkei Avos*, based on the Gemara's teaching (*Bava Basra* 75) that Moshe Rabbeinu is compared to the sun, while Yehoshua is compared to the moon. The moon, says R' Chaim, was the one that argued, during *Briyas Ha'olam*, that the sun and moon could not be the same size, because *אֵין שְׁנֵי מַלְכִים מְשִׁתְּמִשִּׁים בְּכֶתֶר אֶחָד*. That's why the moon's size was reduced. In this sense, Yehoshua was similar to the moon, because he was opposed to Eldad and Meidad having their independent *nevuah*: *אֵין שְׁנֵי מַלְכִים מְשִׁתְּמִשִּׁים בְּכֶתֶר אֶחָד*. Moshe Rabbeinu, however, was not bothered by their having *nevuah* — just like the sun, which was not bothered by the moon being the same size. Due to his incredible *anavah*, he was not *makpid* when someone else also had the ability to prophesy.

Coming back to this week's *parashah*, of all the mega-events of the *parashah* — *Korach va'adaso*, the ground swallowing them up, the 250 *machtos* — there's a little incident that shook the world and changed history. Moshe Rabbeinu didn't say, "What a chutzpah of Dasan and Aviram that I called them and they don't come." Instead, he went to them!

In today's *treifeh* world, when a person is *mevater* and swallows his *kavod*, that is viewed as weakness. But Moshe Rabbeinu wasn't weak; he was an *anav*. And an *anav* is not *makpid*, because he doesn't consider anything to be his own. So Moshe Rabbeinu had no problem going down and trying to placate Dasan and Aviram. And that incredible incident, which on the surface seems trivial, shook the *bnei Korach* to the core. Upon seeing the true *dargah* of Moshe Rabbeinu, and recognizing that he was *anav mikol adam*, they understood why he was Moshe Rabbeinu: because his *anavah* enabled him to swallow the slight to his *kavod* and not be *makpid* on anything. He wasn't *makpid* on Eldad and Meidad, he wasn't *makpid* during the incident with Miriam, he wasn't *makpid* on Dasan and Aviram. The *bnei Korach* understood that this was Moshe Rabbeinu's essence, and that prompted their *teshuvah*: *לְמַנְצַח לְבָנֵי קִרַח מְזִמֹּר*.

Gut Shabbos.

This week's Bishvilei Haparsha is sponsored by:

GUGENHEIM REALTY

NEW YORK